

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Politika a megyegyűlésen.

Csanádmegye felirata a kormányhoz.

Nem szállított a vármegye bizalmat a kormánynak.

Se hideg, se meleg felirat.

Justh János és Návay Lajos beszédei.

Mindketten óhajtják a parlamenti békét.

Csanádvármegye törvényhatóságának ma ismét fontos politikai napja volt, melyen a pártok mérték össze erejüket.

Két törvényhatóságnak átirata volt a vármegye közgyűlésének napirendjére kitérve. Egyik volt Zemplén vármegye közönségének átirata mely a parlamenti állapotok között szükséges béke megteremtése érdekében való felirat küldésére kéri Csanádvármegyét. E nélkül jóval tovább megy Torontálmegye átirata, mert ez a Lukács kormányának kívánt bizalmat szavatolni a vármegye által.

Ma a vármegye állandó választmánya sem találta arra érdemesnek a jelenti kormányt, hogy neki bizalmat szavazzon, azért ennek csak egyszerű tudomásul vételét nozta javaslatba.

Magáévá tette azonban a vármegye állandó választmány Zemplén vármegye átiratát és a következő határozati javaslatot ajánlotta elfogadásra:

Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága mély aggodalommal látja az ellentétek oly mérvű elfajulását amely gátolta s lehetetlenné tette a parlament normális működését. Sajnálkozását fejezi ki a legutóbbi parlamenti események fölött s ezek miatt csak igazolva látja az elmúlt évben elfoglalt s akkor kifejtett álláspontját, melyben a sivár technikai obstrukciót elítelve a törvényhozás rendes menetének mielőbbi helyreállítását sürgette. Nem zárkozhatik el a törvényhatóság annak kijelentésétől

sem, hogy az általa mélyen fájlat események bekövetkezése a kényserhelyzet eredménye volt, a melybe a kormányt s a többségi pártot a kisebbség erőszaka hozta.

Ezuttal is hangsúlyozza a belbelső helyreállítására irányuló óhaját, s kifejezi azon reményét, hogy a pártok a kölcsönös engedékenységre lépve s belátva azt, hogy az ellentétek további kiélesítése az országnak válik mérhetetlen kárára, a megalkotásra váró nagy reform munkálatok s az ország javát előmozdító egyéb üdvös javaslatok mielőbbi s a nemzet érdekét szem előtt tartó megvalósításával enyhítik s felelőik amaz események hatását, amik fölött a törvényhatóság anélkül, hogy azok vagy azokat előidéző okok fölött ezuttal bírálatot mondana nemzeti szempontokból csak őszinte sajnálkozását fejezheti.

Ehez képest határozatilag kimondja a törvényhatóság közgyűlése, hogy emez alásponthoz kifejezésével felirattal fordul ar országgyűlés képviselőházához.

A felirat küldése körül esős vita indult meg, melyben a függetlenségi párt részéről Justh János dr. Kiss Pál dr. és Dózsa Imre dr. vettek részt, a munkapárt nevében pedig Návay Lajos dr. mondott beszédet.

Az elhangzott fontosabb politikai beszédek a következők:

Justh János beszéde.

Általános érdeklődés közepette emelkedett szölcásra Justh János, hogy elmondja bíráló szavait az állandó választmány javaslatára

nézve. Azon kezdte a hajdu-szoboszlóiak derék követje, hogy általánosságban elfogadná az állandó választmány javaslatát, de már az indokolását sem fogadhatja el, nem pedig azért, mert a javaslat indokolása egyoldalú, pártérdekekre támaszkodva, az eseményeket hamis színen állítja be. Nem az eseményeket kellett volna Justh János szerint felsorakoztatni, amelyek a mai sivár állapotot előidézték, hanem rá kellett volna a javaslatban mutatni arra a becses utra, mely kivezet a mai vigasztalan, sivár helyzetből. Tiltakozott Justh János az állandó választmány javaslatának azon felfogása ellen, mintha az obstrukció lenne egyedüli oka a mai sivár helyzetnek. A mai helyzet okozója nem is az obstrukció, hanem azok a törvénytelenések s az a példátlanul álló választás, melyért még sokáig kell szütyenkeznie Magyarországnak. Éles hangon támadta ezután Justh János a mai rendszer hibáit. Komoly tárgyalgossággal bírálta azokat a hallatlan alkotmánytöréseket, melyek kiáltó szütyene korunknak. Majd ügyes fordulattal rátért a küzdő ellenzék választójogi programjára, melyre a kormány ígéretet tett, de bujkál saját ígéretének beváltása elől. Általános érdeklődés közepette jellemezte a főmögö, Lukács ravaszkodásait s azt a módot, a melylyel becsapta az ellenzékét, az országot, az egész közvéleményt magához kaparintotta a hatalmat. Nagy s hatásos beszédét azzal fejezte be, hogy a kormány jelenlegi munkálkodásával kiérdemelte ugyan a szent István rendeket, de a nemzet háliját soha. Beszéde végzetével Justh János azt indítványozta, hogy állandó választmány javaslatából hagyassék ki az obstrukcióra vonatkozó rész.

Návay Lajos beszéde.

Justh János beszédét percekig lelkes taps s éljenzés követte, melynek csillapultá után Návay Lajos emelkedett szölcásra, s kijelentette, hogy a maga részéről elfogadja az állandó választmány javaslatát, mert hangja békülékeny, conciliáns s habár a vármegyék hivatásának nem tartja, hogy politikai kérdések vitásával foglalkozzanak. Ez alkalommal azonban, midön minden jó hazafinak ugyszólván keresnie kellene alkalmat, hogy a jelenlegi helyzetből a kivezető utat keresse, örömmel látja Csanádvármegye ilyen irányú állásfoglalását. Majd Justh Jánossal

polémizálva, az obstrukcióra nézve megjegyzi, hogy az obstrukció elítélendő nemcsak most, hanem minden alkalommal, mert az nem más, mint a parlamenti viszonyainak megmetyelzése. Hosszasabban foglalkozik ezután a magyar obstrukció történelmével, visszavezetném azt 1889-re mikor is az első véderőjavaslatok körül folyt az obstrukció, egészen addig midön a koliciós korszakban obstrukció az a többséget ugyszólván maga-magát emészttvén fel s a többség megtagadta kormányától az indemnitást s ezzel elbuktatván önmagát Ausztria nagy örömére. Majd a legutóbbi választásokra rátérve, elismertette, hogy a kormány részéről sok erőszakosság történt, de az ellenzék is alkalmazott terrort általában véve a legutóbbi választás nem valami kedvező színen tüntette fel az országot a külföld előtt. Azt is el kell azonban ismerni, hogy 1910 ben nemcsak a kormány erős állapése, hanem a koalició mulasztásai is előidézték azt az általános változást a parlament jelenlegi összeállításában. Majd rátért Návay a választói reform dolgaira kijelentve, hogy itt két szempont érdemel különös figyelmet a nemzeti és a társadalmi szempontok. Návay nem lát az országra veszélyt abban, ha a nemzetiségök nagyobb képviselőhez jutnak, a társadalmi szempontot illetőleg pedig az a kívánsága, hogy a művelt elemek befolyása biztosításék. Érvényesüljön továbbá a választói reform megalkotásánál a liberális felfogás, mely nem indul egyes jelszavak után, hanem a nagy demokratikus szempontok szerint óhajtja e kérdés megoldását. Egyes szónoki lendülettel tért át ezután Návay elnöksége történetére. Itt igazán gyönyörű volt beszéde. Kierzett e beszéd minden szavából, hogy Návay elnöksége a békét szolgálta, kereste az alkalmat, mely a béke felé vezet, minthogy azonban ez nem sikerült, bekövetkeztek azok az események, melyek felett csak sajnálkozni lehet. Hol van hát a siker? Kérdi Návay, sehol, se itt, se ott. Öszintén kijelenti Návay, hogy a mai helyzet fen nem tartható s meg kell találni a kivezető utat, mely a béke felé vezet minél előbb, még pedig oly feltételeket kell szabni a bekének, hogy az egyrészt biztosítsa az ellenzék kritikai jogát, másrészt pedig a többséget meg ne alázza, mert a többség megalázása nem lehet a béke alapja. Hiszi, hogy az ország közvéleményének nyomása, az ország békés hangulata megfogja teremteni a békét, mely ha meglesz, oly áldásos s alkotásokkal telt korszak fog következni, hogy a békeért hozott áldozatokat

Ma és mindennap este a Korona-kávéházban
Purcsi Károly teljes zenekara **HANGVERSENYEZ.**

senki sem fogja sajnálni.

Dózsa Imre dr. Beszédében szintén az obstrukció helyességét vitatta és Justh János határozati javaslatát ajánlotta elfogadásra.

Kiss Pál dr. röviden kíván a tárgyhöz szólni. Arra a kontroverziára mutat, mely a javaslat és a felszólaló Návay kifejezett intenciója és a javaslat szövegezése között van. Míg ugyanis Návayék a javaslat szerinti felirattal a pártok között való békét akarják — mint mondják — elősegíteni, mégis a javaslattal ellentéteket szítanak akkor, mikor a felirat indokolásában az obstrukciót elítélik, a Tiszák erőszakos eljárását azonban hallgatlagosan helyeslik. Ez már sem egyenlő mérték. Mért ítélik el az obstrukciót, s mért nem ítélik el Tiszáékat? Hiszen Tisza erőszakosságát maga Návay Lajos is elítélte azzal a magatartásával, hogy a mikor az országgyűlés kormánypártjában elhatározta az erőszakot, Návay azonnal ott hagyta az elnöki széket. Ne ítélik el az obstrukciót, mert hiába mondják, hogy ennek káros következményei lettek. Az obstrukció következményei még ezután jönnek és azok bizonyára áldást hoznak erre a nemzetre. Nyilvánvaló, hogy a mostani obstrukció az általános egyenlő, titkos választójog jegyében és ezért a reformért indult meg. Hát ez a reform meg is lesz éppen ennek az obstrukciónak a következményeként. Kétszerez is az obstrukció jogosságát csakis azon szempont szerint lehet bírálni és eldönteni, hogy a nemzet közvéleménye helyesli-e azt. Már pedig a kormánypártiak se tagadhatják, annyira nyilvánvaló, hogy a nemzet óriási többsége helyeselte az obstrukciót, mert ennek a célja általános nemzeti érdek: az általános, egyenlő, titkos választójog behozatala. Kéri Justh indítványának az elfogadását.

Minthogy az ügy eléggé ki volt merítve és 20 bizottsági tag névszerinti szavazást kért, az alispán ezt el is rendelte, mely alkalommal 55 bizottsági tag szavazott az állandó választmány határozati javaslatára, 41 pedig ellene.

A sajtószabadságért.

Felir a vármegye a sajtótörvény elkészítéséért.

Ismeretes a belügyminiszternek az a rendelete, melyet a sajtótermékek utcai árusítása tárgyában a múlt hónapban kiadott s a mely rendelet a sajtószabadságot nyirbálja meg s ellenkezik az 1848 évi XVIII. törvényekkel is.

E tárgyban, mint irtuk, Dr. Kiss Pál törvényhatósági bizottsági tag, lapunk sze készítője interpellációt adott be az alispánhoz azzal a kérdéssel, hogy a rendeletet annak törvényellenessége miatt mégis végrehajtsa-e s ha igen, micsoda indokát adja annak. Indítványt is adott be Dr. Kiss Pál a mai közgyűléshez azírta, hogy a törvényhatóság irjon fel a kormányhoz a rendeletének sürgős visszavonása iránt és azért, hogy a sajtóügyekben való rendelkezéseit függessze fel addig, míg a tárgyhöz a törvényhozás nem intézkedik.

Ugy az interpelláció, mint az indítvány ma került szönyegre a vármegye rendes közgyűlésén.

Először az interpellációra válaszolt az alispán. Végrehajtja a rendeletet, mert szerinte az nem ellenkezik a törvénnyel.

Dr. Kiss Pál nem fogadja el a választ. Csodálkozik az alispán mostani álláspontján, a ki eddig ilyen főfontosságú dolgokban mindig liberálisnak mutatkozott. E tárgyban is elfoglalt helyes álláspontjára például hozza fel szóló, hogy emlékezik, mikor 1906 elején Kristóffyék hasonló rendelet bocsátott ki, a vármegyeházán nem volt senki a ki annyira felháborodott volna a sajtószabadság megsértésén, mint éppen Hervay István. Pedig a mostani rendelet még veszedelmesebb, mint a Kristóffy féle volt.

Részletesen foglalkozik ezután a rendelet egyes intézkedéseivel s azokat a törvénynyel összehasonlítva mutatja ki a törvénysértést. Majd boncolja a rendelet miniszteri indokolását, mely erőszakot, hamis és a melyből nyilvánvalóan kiváglik, hogy a rendelettel a kormány tiszára politikai erőszakot akar elkövetni. Mert tudva van, hogy a rikkancs-lapok legtöbbször, majd nem mindegyike ellenzéki, sőt egyenesen függetlenségi újság, ezeket akarja a kormány agyonvern, mert kellemetlenek ezek hangjai, melyek a kormány alkotmányellenes tetteit igazságosan bírálják.

Kéri, hogy a törvényhatóság a szintén szönyegre lett indítványa értelmében foglaljon állást ebben az ügyben.

Az indítványt illetően az állandó választmány javaslata kiemeli azt a sajnálatos körülményt, hogy a sajtó-ügy törvényhozásilag rendezve maig sincsen. Ezért az indítvány e részét magáévá téve, felir a kormányhoz és az országgyűléshez a törvény mielőbb való megalkotása iránt. — Az indítvány többi részét mellőzni kéri a javaslat.

Dr. Kiss Pál, mivel már részletesben kifejtette álláspontját, ezúttal csak hivatkozik arra s kéri indítványának egész terjedelmében való elfogadását. Kiemeli újra, hogy a rendelet tisztára csak a kormány politikáját igyekszik szolgálni, ezt pedig nem szabad megengednünk. Rámutat még a rendelet indokolásának arra a részére, mely a gyermekeket akarja megvédelmezni. Ez a rész egyenesen nevelésig addig, a míg semmiféle más rendelkezést nem látunk a gyermekvédelem terén; a míg azt láthatjuk, hogy sokkal több és sokkal nehezebb munkát — mint az újság árusítás — igénylő gyárpariban is se szeri se száma nincs a fejletlen kora gyermekek alkalmazásának. Konkrét példának felemlíti, hogy a mezőhegyesi cukorgyárban is boldogult Láng István tanfelügyelőnek hiábavaló volt a gyermekek ottani alkalmazatása ebben való minden erőlködése. Az újságárusítás gyermeknek való könnyű foglalkozás. Példákat hoz itt fel szóló arra, hogy Angliában és Amerikában mely éppen 4-6 éves gyermekeket is alkalmaznak a célra. De szociális szempontból se szabad a gyermekeket eltartani, mert nagyon sokszor látjuk, hogy ilyen módon gyermekek képesek eltartani keresetképtelen családjukat. Hogy apacsokat ne velne az újságárusítás, mese. Senki se tudhat ez állításra egyetlen példát se felhozni.

Még az alispán reflektált Dr. Kiss Pál szavaira, azután a közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Egy makói családapa tragédiája.

Pillanatnyi elmezavarában falakasztotta magát.

Szorgalmas, jóra való makói családapa tragikus öngyilkosságáról ad hírt tudósítónk. Megdöbbentő dolog, hogy Makóvárosában rövid egy nap alatt ez a harmadik eset, hogy öngyilkosságot követnek el. Mintha csak a levegőben volna valami, mely az étellel meghasonlott, az életben csalódott embereket titokzatos erővel belerántja a borzalmas halál karjaiba. A mai öngyilkosságról tudósításunk következő:

Kádár Imre makói lakos szorgalmas földmivelő ember volt. Sokat dolgozott, fáradozott Kádár, hogy 4 tagu családjának megkeresse a mindennapra valót.

Szívesen dolgozott a szorgalmas ember az utóbbi időkig, amikor azonban a sok anyagi csapás egész buskomorra tette Kádárt. A Maros áradása sok kárt okozott Kádárnak. Ezenfelül az idei termés is rosszul ütött be.

A sok gond uegyszólván megöszítette a gazdát, aki napokig úgy járt-kelt szólanul a ház körül, hogy félték föle a házbeliek.

Ma reggelre aztán a szerencsétlen embert megörjítette a sok gond. Pillanatnyi elmezavarában felkötötte magát a padlás gerendájára. Így találtak rá holtan a házbeliek, akik a rendőrségen jelentették a dolgot.

A rendőrség megállapította, hogy Kádár öngyilkosságot követett el s mellőzte a boncolást. A szerencsétlen véget ért embert holnap temetik.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Okt. 8 Római kath. Brigitta assz. Gör. kath. Szept. 25 Eufrozina Nap két 6 óra 9 perckor, nyugszik 5 óra 25 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Helyenkint, főleg délen eső és lassu hőemelkedés várható. Sürgönyprognózis: Sok helyütt csapadék később enyhébb Dehőmérséklet: 12-7 Celsius.

Felhívás lapunk olvasóihoz. Felkérjük mindazokat, kik lapunkat, a „Makói Független Ujság“-ot ezután is jártni akarják, hogy ebbeli szándékukat lapunk kiadóhivatalában [főtér 7. sz. a.] haladéktalanul jelentsék be s az ott kitett ivre nevüket és lakásukat jegyezzék fel. Azért van erre okvetlenül szükség, mert a már ismeretes kormányrendelet folytán e hó 15-től kezdve csakis

azoknak küldhetjük a „Makói Független Ujság“-ot, akik ezt nálunk ekképpen megrendelik. Jelentkezni lehet e megrendelés végett a nap bármely szakában. Az újság árát ezután is csak úgy lehet kissebb részletekben fizetni kihordóinknál, mint eddig fizették olvasóink.

Országgyűlési képviselők Makón. A mai megyegyűlés alkalmából négy országgyűlési képviselő időzött Makón s vett részt a megyegyűlésen. Návay Lajos Dr. Temesvár, Justh János Hajdunánás, Vertán Etele Battonya és Szójka Kálmán Nagylak országgyűlési képviselője. Mind a négy képviselő a közgyűlés után elutazott Makóról.

Megszavazott megyei pótadó. Csanádvarmegye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén az 1913. évre a megyei tisztii nyugdíjlap folyó kiadásainak fedezésére egy egész háromnegyed, a közjegyzői nyugdíj alapra háromnegyed, a közművelődési alapra egy, a kórházi kölcsön törlesztésére háromnegyed, a munkássegély alapok segélyezésére fél, egyéb kölcsönök törlesztésére egynegyed százalékos pótadót szavazott meg.

Düledező hullaház. A város néhány évvel ezelőtt a törvény értelmében minden temetőben a járványos időkre való tekintettel hullaházakat építtetett. E hullaházak körül a római katolikus temetőben levő már oly rozoga, hogy bedőléssel fenyeget. Ezt megakadályozandó a római katolikus egyház ma megkereste Makóváros tanácsát a hullaház sürgős kijavítására.

Tűz a makói főtéren. Vasárnap reggel majdnem a város egész főtérét veszélyeztető tűz támadt a főtéri Iritz féle ház udvarán. Ismeretlen okból, de amint a vizsgálat bizonyítja mégis csak a cselédek gondatlanságából kigyuladt az Iritz Herman üvegkereskedő főtéri házában udvarán levő istálló. A tűz úgy 6 óra tájban keletkezett s csakhamar elpusztította az istálló fedelét. Innen a tűz átharapódzott az istálló melletti raktárra, melyben Vészi Dezső könyvkereskedő papir és könyvraktára volt. A tűzoltók gyors kivonulása ugyan elhárította a további veszedelmet, de az istálló és a papirraktár legnagyobb része elpusztult. A kár több mint tízezer koronára rug, melynek csak egy része térül meg biztosítás révén.

A római katolikus egyház kérelme. Most, hogy a Szent István-téren ártézi kutat építtetek, a kut főlétsleges vizének levezetésére egy csatornát kellett ásni. Ezen a csatornán semmiféle hid nem vezekeresztül, mi az ottani közlekedést nek akadályát képezi, ezért ma a római katolikus egyház megkérte Makóvárosát, hogy a csatorna fölé hidat építtessen.

Ki akar rendőr lenni? Makóváros rendőrségénél már megint több rendőri állás üresedett meg melyre

Nagy hangverseny az „Otthon“-ban.

Ma és minden este nagykikindai o o o Mészáros Sándor és fia az „Otthon-kávéházban hangversenyez. o o o

pályázhat minden 32 éven aluli, fedetlen előtetű, legalább 170 centiméter magas egyén, kik a katonaságnál altisztek voltak. A pályázati kérvényeket a rendőrkapitányi hivatalhoz kell benyújtani. Sűrű egymásutánban keres a rendőrség, rendőrlégényeket. Allandó a rendőrhány. Állandó is lesz mindaddig míg megélhetést nyújtó fizetést nem adnak a rendőröknek. A mai óhbérek mellett nem igen lesz kedve sokáig szolgálni a várost még azoknak sem, akik majd pályázni fognak s alkalmasoknak találtnak arra, hogy megvédjék Makó rendjét.

Virilis jog átruházása. B. Szűcs Jánosné Makóvárosánál meglevő virilis képviselői jogának gyakorlását az 1913-ik évre Kókényesi Gézára ruházta át.

Borju becsínált leves. 1 kanál zsirban apróra vágott zöld petrezselymet duzzasztunk egy negyed kiló kockára vágott borjухust adunk hozzá, megsózzuk és fedő alatt pároljuk. Mikor a zsirjára sül, egy kanál liszttel behintjük, a lisztet világos barnára hagyjuk pirulni és közben gyakran megkeverjük. Ha a hus még nem puha, ugy kevés vizet öntünk rá és puhára főzzük. Azután Maggifelé kockából készített huslevesvel fűresztjük és főforraljuk. Ha a hus puha, ugy mindjárt levessel eresztjük föl.

Bizottságok választása a megyén.

Megfelelnek a választásokat

Gsanádvármegye törvényhatósági bizottságának mai rendes közgyűlésére két bizottságnak megalakítása, illetve kiegészítése volt napirendjére kitűzve. A vármegyei közigazgatási bizottságba kellett ugyan is 5 új tagot beválasztani, miután azoknak megbízása ez évben lejár és ugyancsak 5 taggal kellett kiegészíteni a vármegyei igazoló választmányt is.

Más években az ilyen választások egyszerű szavazásokkal ejtettek meg és semmiféle vitát nem provokáltak.

Ma a vármegyei eltenzék törvényes álláspontra helyezkedett és Justh János hivatkozva a közigazgatási bíróság döntésére, a párt nevében a bizottsági választások elhalasztását kérte, mert az említett közigazgatási bírósági döntés értelmében a jövő 1913., 1914. évekre bizottsági tagokat csak az a megyei képviselő választhat, mely az 1013. évre érvényes és azok nem választhatnak, kiknek megbízatásuk ez év végével lejár.

Justh János indítványát a vármegye alispánja szavazás alá bocsátotta, mikor is a munkapárti többség az indítványt elvetette, ezért aztán a vármegyei ellenzék a megállapodás szerint a bizott-

sági tagok választásánál nem vett részt, *kanem elhatározták, hogy a választást, mint teljesen törvénytelen dolgot, megfelelnek.*

A választás alkalmával nem szavazott le egyetlen ellenzéki képviselő sem, így a munkapárt egyedül alakította meg, illetve választotta meg a bizottságok tagjait.

A közigazgatási bizottságba megválasztották Justh Gyulát, Návay Lajos drt., Haász Antalt, Kayser Lajost és Urbán Pétert, a vármegyei igazoló választmányba pedig Szilvássy Alajost, Breuer Gusztávot, Dózsa Simon drt., Gellért Bélát és Vertán Endrét.

A makói piacról.

Változatlanok az árak.

A vasárnapi piacnak a szokott őszi forgalma volt. Sok volt az eladó, sok a vevő. Dacára a rossz utaknak, sok a tanyai ember a piacokon, ami aztán meglátszik a piac forgalmán. De meglátszik az is, hogy itt a kukorica törés ideje, mert piacról-piacra ugyancsak hatalmas kocsiátörök tarkállik a piaccon, megrakva sárga színű tengerivel.

A piaci árakról nem sokat írhatunk. Majdnem teljesen változatlanok. A budapesti gabonatözsde a buza métermázsájáért 24 korona, 10 fillért fizettek. Makón vasárnap a buza ára 20 korona 60 fillér volt.

A kukoricának is jó ára van, a nedves csöves új-lengeri métermázsájáért 7 koronát fizetnek, ami bizony, tekintve a jó kukoricatermést, ugyancsak hatalmas ár.

A hagymapiacra szinte dul az üzlettelenség és a lanyhaság, olyanira, hogy még csak reményünkben bizakodni. A vöröshagyma ára vasárnap 4-5 korona között váltakozott métermázsáért, míg a fokhagyma métermázsájának legmagasabb ára 7 korona volt, Dughagyma is került már a piacra, habár kis tételekben, métermázsáját 14 koronáért árusították a vasárnapi piacon.

Homok eladás.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy nálam a hosszú hegyben kis- és nagymennyiségben homokot lehet kapni köbméterét vagy kocsiját 2 koronájával. Tudakozódhatni lakásomon Oroszlén-utca 13. ujszám alatt Kelemenhid.

VÉR PAL.

Öngyilkosjelölt színész.

A kitagadott leány tragédiája.

Ma délután a verebesi szőlők között 27-ik órház közelében egy uriasan öltözött leány sétált izgatottan fel és alá, mi feltűnt a közelben dolgozó Sirokmán János munkás embernek.

Az izgatottan sétáló leány egyszer eldobta ridiküljét és a vízzel telt kubik gödörbe ugrott.

Sirokmán, ki figyelemmel kísérte eszméletlen állapotban hozta ki a gödörből.

Ridiküljében egy levelet találtak, melyből kiderült, hogy, Tolnay Erzsébetnek hívják és antalfalvai fiatal színész, ki azért lett öngyilkos, mert szülei pályaválasztása miatt kitagadták és a szini pályán szükséges ruházatok beszerzésére megfelelő pénzzel nem rendelkeznek.

Az életunt leányt Sirokmán a vármegyei kórházba szállította, hol eszméletlenül fektették le a kórház egyik ágyán. Az élesztési kísérletek nem vezettek eredményre.

Valószínű, hogy az élettel meghasonlott színész valami hisztérikus roham következtében nem tért eszméletére. Majd ha megcsillapodik idegrendszere, magához tér a szerencsétlen.

A hatóság értesítette a leánynak Antalfalván lakó szüleit.

A „Makói Független Ujság”

előfizetési ára vidékre :

Egész évre 14 Kor.

Félévre 7 Kor.

N egyedévre 3 K. 50 fill

Nincs többé gyomorfajás!

A szabadalmazott

Kakukfűkeserü

házi szer, alig párszori használat után teljesen megszüntet mindenféle — még régi gyomorbajt is. Erősít, éltet. A mámoros állapotot is megszünteti. Kellemes íze miatt, még a nők, sőt a gyermekek is szívesen veszik be. Számítalan hálaírat bizonyítja jóságát! Kapható Makón,

Sándor Zsigmond

Szegedi utcai gyógytárában.

Ára: kis üveg 80 fill, nagy üveg 2 korona.

Vigyázzunk a védjegyre, mely a kupakon és dugón áll.

A könyvpiac szenzációja!

Két hét alatt 45.000 példány fogyott el.

A Háztartás Könyvtára Kipróbált receptek.

Szerkesztő: Kürthy Emilné.

1. Hus- és bõjti levesek
2. Levesbe való tészták és mellékételek
3. Különféle előételek
4. Tojás-ételek
5. Marha, borju- és sertéshus ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, õz- és egyéb vadhusok
8. Halak elkészítése
9. Különféle főzelékek
10. Gyurott és kifõtt tészták
11. Elõsõtsõ tészták és rétesfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különféle italok
17. Jõizû kenyérsütés
18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek
19. Gvümõles-befõzés
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendõ a számok közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendõ. Mind a 20 kötet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csakis a pénz eõleges beküldése ellenében.

„Háztartás” kiadóhivatala, Budapest, Eötvös utca, 36. szám.

HARMONIKÁT

vehet legolcsóbban

Wagner a Hangszer-Király

országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában Budapest, József-körút 15. sz. Egy 3 váltós, Orgonahangu harmonika 10 korona. Kétsoros bécsi forma. Harmonika 20 kor.-tól feljebb. Fénvképes árjegyzék ingyen

Legjobb asztali borok

és mindenemü különleges borok kis és nagy mértékben

Iritz Sámuel özv. cégnél kaphatók

Lapkihordó-fiúk

felvételnek a kiadóhivatalban.

Munkát és időt takarít meg,

ha a

1 kocka egynegyed liter leves részére 5 f.

MAGGI

-féle

husleveskockát

használja. Ez épp oly kitünõ gyenge levesek, mártások, főzelékek stb. megjobbitására, mint huslevesnek tésztanemüekkel való készítésére, bouillonok előállítására, valamint főzelékek, ragouk stb. főzéséhez.

Ügyeljünk a MAGGI névre és a keresztcsillag védjegyre.

PÁRTOS E. ÉS TÁRSA MAKÓN.

Nyári ujdonságok verseny árai:

Lüszter felöltők	II. 12. K-tól.	Női ingek	1.70 K-tól
Lüszter	I. 15. - „	Háló kabátok	1.80 „
Delén bluzok	3. - „	Női nadrágok	1. - „
Himzett „	3.90 „	Fűző védő	III. 1.20 „
Csípke „	5. - „	Fűző védő	II. 2.40 „
Párnák „	1.70 „	Fűző védő	I. 3. - „
Paplan lepedők	5. - „		

Szigoruan szabott árak!

Seryem, Batiszt, Schiffon és Lüszter alsók!

Csecsemő kelengyék! Keresztelő párnák! Fejkötők! Pique paplanok!

„VARAZSFUVOLA.“

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varazsfuvola rendkívül kellemes-20 acél trombitahanggal és 4 erős bőrgövel van ellátva. Diszes kivitelben, kotta, fűzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wágner „Hangszer-Király“ országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható, Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. - Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

Tubarózsa-krém és kenőcs az arcról kiütést, szeplőt és májfoltot a legbiztosabban elmulaszt. 1 tégely 1 korona. **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növelését legjobban elősegíti! 1 tégely 1 korona. - Tubarózsa-hőlgypor, 1 korona. - Tubarózsa-szappan, 50 fillér. - Hajregenerátor, az őszülő hajnak visszaadja eredeti színét. - Salofor, kéz- és lábizzadást gyorsan megszüntet. 1 füveg 70 fill. Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességekből nagy raktár.

TÓTH Kocchillia szőlőmoly és gyümölcs féregirtó anyag, egyszeri permetezéssel a molyt, petéit, álcáit és pilléit, azonkívül a gyümölcsösben garázdálkodó rovarokat és élősdieket tökéletesen elpusztítja! Teljesen ÁRTALMATLAN úgy a növényzetre mint az emberi szervezetre! --- Egy adag 400 négyszögöl területű szőlő bepermetezésére elegendő.

Kapható Makón és vidékén egyedül:
JENEI SZÉKELY LAJOS
gyógyszerész »Szent István«-téri gyógyszerárúházaiban
MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)
Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!
Telefon-szám: 127

Kukoricaszár-kötő zsinegek

megérkeztek s állandó raktára **Gulácsi János** vasipartelep és gépraktárában van
Makó, Dessewffy-tér 31. sz. Telephon 50.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett müintézetében Makón.

Legujabb!

Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozva, remek hangu, domboru hegedüt tokkal, 16 drb. felszereléssel és mesés ajándékkal együtt csak 12 koronáért

Wágner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen.

Öväs : Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Meglepő ujdonság!

Facimbalom (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A facimbalom 15 különböző nagyságban összehangolt fadarabból áll és a mellékelt verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal csak 6 korona

Wágner a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. Öväs : Figyeljen a pontos címre.

Ez a „MUKI“ művész.
Szájharmonika dobbal.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A dalokat a művész harmonikán játszik, a valódi bőrrel ellátott dob pedig kíséretül szolgál. Ára tokkal és egy mesés ajándékkal együtt csak 4 korona

o Wágner a „Hangszer-Király“ o
országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. Fényképes árjegyzék ingyen. - Öväs : Figyeljünk jól a pontos címre és a házszámra.

AZ „ÓRANGYAL“ disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászczikkeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig - a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban - a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejfák legolcsóbb árban szerezhetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve:
özv. Gyurik Lajosné.
Kenyérpiac, (Tőkey-hézbán).

Eladó föld. Az Igácsi és Rákosi-ut között, a Rác-ut szélén Márton Imre szomszédházában **egy fertály** tanyaföld a rajta lévő gazdasági épületekkel együtt örökáron, szabadkézből eladó. Értekezhetni lehet Cseh István tulajdonossal, Vásárhelyi-u. 515. sz. a. 807

Iritz Sámuel özv. cég
ITAL ÁRJEGYZÉKE
különleges TELJESENTISZTA szeszmentes pálinkákról:

Valódi kék szilva literenkint	2.- K-
Valódi törköly	2.40 „
„ 5 éves kajszin barack	3.- „
„ 8 „ „	4.- „
„ 10 „ „	5.- „
„ 5 „ borpálinka	3.- „

Á valódiságért a cég felelősséget vállal.

Ujdonság!

Tündérharangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani Kovácsolt vasállványon 15 összehangolt ezüstfémcsengővel van ellátva. Erős, szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona **Wágner a Hangszer-Király** országszerte elismert elsőrendű hangszeráruházában, Budapest, József-körút 15. szám alatt Öväs : Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.